

Передплата

на «РУСЛАНА» вносить:

в Австрії:

на цілий рік . . . 10 ар. (20 кор.)
на пів року . . . 5 ар. (10 кор.)
на чверть року . . . 2:50 ар. (5 кор.)
на місяць . . . 85 кр. (1 к. 70 с.)

За границею:

на цілий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . . . 8 рублів
або 18 франків
Поодинокі число по 8 кр. ав.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очі і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских свят о год. 6-ій пополудні.

Редакция, администрация і експедиция «Руслана» під ч. 9. ул. Коперника (Ліндога ч. 9.) Експедиция місцева в Агенції Соколовского в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє. — Реклямації неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 10 кр. від стрічки, а в «Надісланім» 20 кр. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 15 кр. від стрічки.

Кн. Альойс Ліхтенштайн

(X) один з найвизначніших провідників християнсько-соціального сторонництва промовляв в понеділок вечер на зборах політичного товариства на Верінгу про парламентарне положенє. Цікаво буде для наших читателів пізнати бодай основу сеї промови. «Ще перед кількома днями думав я, що буду приневолений говорити до вас на тему бездіяльності парламенту, коли тимчасом положенє нараз переініло ся. Чи на довго — се ще річ вельми непевна. На всякий спосіб рада державна працює від кількох днів зовсім правильно і в коротшій або довшій часі полагодиť державні потреби, як рекрутацийний закон, кравві потреби, як горівчаний закон, а також потреби поступового господарства економічного, як і інвестиції. Сей несподівано корисний зворот є, скільки ми неважмичені можемо знати, заслугою правительства, а особливо міністра-президента. Зручно і терпеливо перепровадив він переговори з многими і так різнородними сторонництвами, і довів до щасливого вислїду. Всі розумні, великі, піддержуючі державу сторонництва мають віру в силу і розвагу нашого урядничого міністерства (комітет за піддержку христ.-соціального сторонництва у Відні. — Ред.) і пересвідчені о тім, що охота до праці у Чехів не окуплена коштом уступок і з шкодою Німців або державних інтересів».

Перейшовши до обговореня парламентарного положеня, сказав Ліхтенштайн: «На німецькім і чеськім боці маємо малі ра-

дикальні групи, котрих вся політична нація — отже і їх тактика опирає ся на обструкції і розвизаню парламенту. В тім цілі небезпечність! Шенерериянці з німецького боку; Кльофачівці з чеського — мають одну і ту саму ціль, послугують ся тими самими способами. Обидві сі групи є рівновартні і пособляють собі обоільно, хоч нераз потурбують ся взаімно. Они знають се добре, не можуть без себе обійти ся, взаімно доповняють ся. Поступованє німецьких радикалів є здавна геростратівске. Они бажать розвизаня парламенту, позаяк при нових виборах сподівають ся при національнім зворушеню виборців виборчих побід і скріплення своєї групи коштом німецьких націоналів і лібералів. Се є перша причина їх дотеперішнього поступованя. Але они бажать також за всяку ціну перебити єдність німецьких сторонництв і німецького народу, зближень клас і станів, вирівнанє існуючих політичних, релігійних і суспільних суперечностей серед німецького народу, позаяк німецька Gemeinbürgschaft, яка всіх скупляє і кріпко та розумно поступає, засуджує їх на безвладність. Се є друга причина їх поступованя від часу відкритя нової ради державної. Тїмто они з гори, за раз з самого початку, мовби in absentia, нападали як найзавзятіше на вірноконституційну пільхту. Она-ж не лишила сего нападу без відповіді. Звідси ті безнастанні погрози звернені до лібералів і німецьких націоналів на случай відновлення давного союзу з християнсько-соціалним сторонництвом, союзу, котрий приніс Німцям офензивно і дефензивно великі успіхи. Звідси також те безнастаннє впошенє інтервеляцій, які мають на цілі обиду

католицької релігії, духовенства а навіть найелементарніших чувств кожного християнина (а Романчукісти в тім їх піддержували! — Ред.). Шенерериянці допускали ся кожного дня під охороною нетикальності з підмогою інтерпеляцій повного забуреня релігійного, і то не з конфесійного фанатизму, котрий такі погані напасти не оправдує, ані поясняє. Шенерериянці не є протестанти, лише безвірні, котрі, позаяк безконфесійність вийшла вже з моди, приступають до Авґсбурского, Женевского або старокатолицького ісповіданя, позаяк виразне зірванє з християнством відвернуло би від них виборців. З політичної спекуляції, з зимного вирахованя допускають ся найогидливіших нападів на віру, якої відцурали ся.

Розходить ся просто о те, щоби католицько-консервативне сторонництво, вибране вірними німецькими селянами альпейских країв, відстрашити від приступу до німецького з'єдиненя. Останні вибори так в Тиролю як і Стирії показали зміцненє національної свідомости в клерикальних кругах. Клерикали, відлучені від давньої правди, були готові перейти на другу сторону і приступом до німецького з'єдиненя скріпити солідарність німецького народу. Німецька нація була би в австрійскім парламенті тим стала, що лише релігійною боротьбою в шістьдесятих і сімдесятих роках перебито: могутною, непоборимою більшістю, з якою можна би було правити і Австрію нею зреорганізувати. Тимчасом зневагою найсвятїйших і найдразливіших чувств треба було вбити клин в єдність німецької нації і ще більше розширити і поглибити пропасть, яка вже була

Туземний рай в поетичних творах

Тараса Шевченка.

(Відчит).

(Дальше).

По тім усім нехай мені вільно буде говорити Шевченковими словами, бо тоді доперва буде зображений той єго туземний рай, як найдокладніше й як найповніше.]

Наведу наперед тоті місця з єго творів, де він висказує своє горяче бажанє житя:

О, Боже мій милий!
Тяжко жить на сьвітї, а хочетця жить:
Хочетця дивитись, як сонечко сяє,
Хочетця послухать, як море заграє,
Як пташка щебече, байрак гомонить,
Або чорнобрива в гаю засьпіває...
О, Боже мій милий, як весело жить!
(I. 96.)

Як видно, поет ставить не високі бажаня на те, щоби бути щасливим в житю. На лонї гарної природи чує ся він щасливїйшим, ніж нераз царі в палатах, ніж пани в золотом крїтих будинках. Богатство, достоїнства, величаня, підхлїбства не роблять щасливими і царів, не подають тут раю на землі. Бо от яку правду пише нам про райованє царя і цариці:

Та й пропхав ся у палати.
Боже мій єдиний!

Та от-де рай! Уже на-що
Золотом обшитї,
Блюдолиця! Аж ось і сам, (зв. цар)
Високий, сердитий,
Виступав. Обік його
Жіночка-небога,
Та ще й на-лихо сердешна
Хита головою.
(I. гов.)

А хтось гадав би, що ті в суспільности людській найвисше поставлені особи повинні би чутись дуже щасливими, їм чейже найблише до того земного раю!

Та, бачимо, не там рай, де найвисші достоїнства, богатства, розкоші, а там, де чисте серце і душа. Як в серцю і душі є які хибя, страсти людскі, то треба їх чимскорше збутись, а тоді доперва знайдеш, як не рай, то бодай спокій в житю. А знаючи добре, що осягненю спокою та гармонії духової, стоїть на заваді найбільше заздрість, приказує нам передовсім позбутись заздрости:

Не завидуй богатому! — богатий не має
Нї приязні, нї любови, — він все те наймає;
Не завидуй могучому! — бо той заставляє;
Не завидуй і славному! — славний добре знає,
Що не його люблять, а ту тяжку славу,
Що він кровію та сльозами вилє на забаву.
І молоді як зійдуть ся, то любо та тихо,
Як у раю та дивим ся: ворухнїтця лихо...
Не завидуй же нікому! дивись кругом себе:
Нема раю на всім сьвітї! — хїба — що на небі?
(I. 173.)

Нема раю на сїм сьвітї, як пише Шевченко, але ясно, що тут надає він сему слову таке значінє, яке надають єму всі смертні люди. Нема раю зміслового, де би були зібрані отті розкоші, про які Шевченко в що-їно наведений думці говорить: богатства, могучість, слава і т. д. Але є иньший рай і в той Шевченко вірить і того раю бажав він собі й людям. Я вже загадав висше, що се за рай. *Одиниця проживав і трудитись має на лонї красної природи, при повній свободї індивідуальній для добра своєї родини, народа, людскости з понуки горячої любови до них. От де рай!* А особливо в рідній своїй Україні можуть бути всі услїва до того. Вітчизна Українця — се справді наче вибрана щаслива, погідна країна, богата у всі красоти природні — се рай з естетичного огляду. Ті степи прекрасні, де тирса шумить, де могили з вітром розмавляють, з полями, з лавами, з городами і зеленими садками. Ті ранки і вечери чудесні, що їх так люблять зображати поети і малярі. Чиж се не рай? Поетови видаєсь, що Адамів рай красотою не перестигав того земного раю, який він має в рідній Україні.

Бо там степи голубїї,
Зеленї, мережанї
Нивами, лавами,
Високими могилами,
Темними лугами...

(II. 83—4.)

Недармо Шевченко нарікає устами старого недобитка-козака на гетьманів, що занাপастили

засунула ся. З'єдиненим Славянам (так оно зовсім не є! — Ред.) повинні противстанути Німці в Австрії, що перечать ся між собою в справах, які в Німеччині, заселеній громадно німецькими населенцями двічі вже, в 30-літній війні і в т. зв. культуркампфі принесли лише незгоду, горе, пониженє і ослабленє краю, в справах, які годі розв'язати і ддятого кождий патріот лишає їх нетиканими. Се є несумлінний, зухвалий заколот до нашого супокою посеред німецького народу, якого допускають ся Вольф і Шенерер, се є професійне бунтівництво в німецькім таборі.

»Зовсім то само, говорив бесідник, роблять чеські соціялісти, як Кльофач і Фресль, з тою хиба ріжницею, що така мала група меншу має відвічальність, наколи виправляє галабурди, як Шенерериянці, що зросли до поважного числа. Се не є річ припадкова, що соціялісти, Шенерериянці і чеські радикали, хоч завзяті вороги між собою, часто голосують разом (між ними часто і рускі радикали — Ред.), коли ходить о галабурду або марноване часу. Відрадною однак появою є обставина, що вже кілька раз було однодушне голосованє всеї палати проти тої трійки галабурдників«.

Д О П И С Ь.

(Почта а пасіка).

Нема то як ц. к. урядова справедливість.

От — щоби як-небудь собі допомогти, я завів більшу пасіку. Від кількох літ перестав я продавати мід гуртом жидам (по собачій ціні) а продаю партиями в пушках по 5 клгр. Тим побільшаю я дохід в сей спосіб, що за крацій мід беру 40% більше, а підліпший ховаю до пасічного ужитку; за те роблю прислугу аматорам меду і кураційникам, що по звичайній склеповій ціні подаю їм здоровий, чистий мід, котрий не переходить через ріжні нечисті руки і не знає ніяких домішків, а виходить просто від продуцента.

Кілька разів случилось мені, що післанець (двоножний кінь ц. к. поштової стації в Поникві) розбив там яку пушку; патока виляла ся, но а що се християнин «нашої віри» — то я там не входив в подробиці: чому розбив — скільки виляло ся; — щоби не робити єму яких урядових клопотів, я трактував річ протекціонально.

Але лучилось мені, що і у Львові розбито пушку. Шкода мені 6 К. а еще і 54 сот. за псылку. Адресат не приймив, а ц. к. урядови поштовому у Львові ані снить ся розбиту пушку мені назад відослати. Треба було зареклямувати, додавши до тої пушки щось чи не пів корони на марки.

Довго ждав я — аж вкінці надійшла тутка до Поникви: нещаслива з верха — еще біднійша у внутрі своїм: бо лекша о 2 к. 700 гр. Гадаю собі: певно за недостаючу «капку» меду заплайти почта. — Не довго ждав я і дістав — думаєте асигнату? — ні! я дістав ось таке письмо:

Ц. к. галицька Дирекция почт і телеграфів у Львові.

Ч. 132.303/III.

Львів дня 9. січня 1901.

До
Всечеснійшого Отця
Юліяна Дуткевича
в Дублю, поч. Пониква.

В полагодженю письма внесеного в перших днях жовтня м. р. до Уряду поштового в Поникві заявляє ся сим Вашій Всечесности, що псылка (бляшанка з медом) ч. п. 73. надана дня 18. вересня 1900. в згаданім ц. к. Уряді поштовім до Болеслава Шомека у Львові без поданої вартости ваги 5 кл., за посліплатою 6 К. 54 сот. зістала підчас перевозу ушкоджена і мід в неї по більшій часті витік, через що адресат єї не прийняв.

З сеї причини заряджуєсь рівночасно відіслане згаданої бляшанки до уряду надавчого, де тая-ж за зголошенем ся післанця Вашої Всечесности зістане звернена.

Відшкодованє за тую псылку не може бути признане, понеже ц. к. заведене поштове запливи на основі §. 43. ординації для почти вазової з 1838. року ані не відповідає, ані жадного винадгородженя не платить.

Против того рішеня вільно в протягу 6 тижнів числячи від дорученя — внести в тут. дорозі належито (2 кор.) остемпльований рекурсе до ц. к. Міністерства Торговлі.

Ц. к. Совітник двору:

Сефєрович.

Ну прочитавши таке, я здумів! Але згодом прийшла мані рефлексия і деякі думки: і чого той «кінь поштовий» такий дурний, що не розбивав кождої пушки, яких я рік-річно до 200 висилав через єго плечі до Бродів і в широкий дальший сьвіт? І чому він не знав, що до кождої пушки може хибувати 2 к. 700 гр. меду?! — Колиб єго службу повнив на пр. який жидок, ручу, що не я продавав би мід, а він, бо міг би... Ат — де там таке припускати від поштового функціонера! Може бути, що в поштових приписах є так подібний параграф, і може бути, що оно справедливо — бо такий вложено параграф — але коли сей параграф перейде до загальної відомости поштових післанців і иньших функціонерів, тоді продуценти меду і всякі иньші розсилачі плинних предметів не добре на поштових псылках вийдуть, а згадані людці можуть робити собі не алі інтереси. — Однак

Сьвітла Дирекция почт і телеграфів могла була все таки, інтерпретуєючи сей параграф, застановити ся: чи ніс для табаки, чи табака для носа? — Поки-що, рекурсе в дву-короновим стемплем зрікаю ся, бо бою ся, щоби і в міністерстві не знайшли якого подібного уцтивного параграфа, а тоді шкода 2 корон.

Ю. Д.

З державної ради.

Перед 12. год. відкрив президент вчерашнє засіданє і на початку відчитав письмо президента міністрів з прозьбою, як найскорше вибрати квотову депутацию. Президент заявив, що сей вибір поставить на дневний порядок найблизших засідань.

Пос. Офнер жадає від президента палати, щоби в обороні (посольскої нетикальности не допустив до дисциплінарного слідства, яке вичточено пос. Зайцови та переказав єю справу конституційній комісії до розслідженя в протягу 48 годин.

Відтак президент уділяє нагани п. Штайнови за онодішний оклик: «Анексия Австрії була би найліпшою річю» та відповідає пос. Фресльови в справі зголошуваня ся послів до голосу. Після сего приступлено з порядку дневного до першого читаня горівчаного закона.

Після довшої дискусії ухвалено замкнути єї і вибрати генеральних бесідників, якими вийшли пос. Давид Абрагамович за і др Конці против закона. Пос. Шікер ставить внесєнє, щоби предложєнє переказати комісії з 37 членів. Соціяліст пос. Ельдерш виступає против предложєня, бо оно спихає новий тягар на плечі найбіднійших верств і нічим не запобігає алкогольізму. Пос. Менгер натомість, порівнюючи безпосередні податки з посередними, доказує, що єї послідні не є за великі і одобрєє намір правительства в сій дорозі придбати прихід краям відповідно до консумції, бо така підстава є справедливою.

Генеральний бесідник contra, пос. Конці, застерігаєсь, що уживає німецького язика не тому, мовби він був державним або хоть посередничим язиком. Відтак обговорює відносини в Триденті та обвинює теперішній кабінет, що доперва він втрунув миролюбний італійський народ в опозицію, так що італійські послы перший раз голосували вчєра против контингенту рекрута, а нині знов против горівчаного предложєня. Генеральний бесідник pro, пос. Давид Абрагамович, дякує Менгерови за єго виводи та розповідає історію предложєня про горівчаний податок. Бесідник дивує ся, чому передбесідники висказували ся з невдоволенєм, а не поставили жадних конкретних внесєнє. Застерігає ся нарешті против висказу пос. Леміша, немов би тут ходило о презент для Гали-

Україну, ту красну Україну, той справдішний рай.

Занапали Божий рай!

(II. 91.)

Бож-то й справді чудний сей край, де краєвид вечірний оттак виглядає:

Вечернє сонечко гай золотило,
Дніпро і поле золотом крило;
Собор Мазепин сяє — біліє;
Батька Богдана могила мріє;
Київским шляхом верби похили
Требратні давні могили вкрили;
З Трубайлом Альта між осокою
Зійшлись — з'єднались, мов брат з сестрою.
І все те, все те радує очи,
А серце плаче — глянуть не хоче!

(II. 92.)

А опис ранку у Шевченка так прекрасний, що підносить духа нашого в якісь надземські країни.

Лечу, дивлю ся — аж сьвітає,
Край неба палає;
Соловейко в темнім гаї
Сонце зустрічає.
Тихесенько вітер віє,
Степи, лани мріють,
Між ярами над ставами
Верби зеленіють.
Сади ясні похилились,
Тополі — по волі
Стоять собі мов сторожі,
Розмовляють в полі.
І усеж те, вся країна

Повита красою,
Зеленіє, вмиваєтця
Ранньою росою.
Вмиваєтця, красуєтця
Сонце зустрічає.
І нема тому почину,
І краю немає.
Ніхто його не додбає,
Ані розруйнує.

(I. 200—201.)

Або жаркий день літний в степу чи не гарний?

Мені тринадцятий минав, —
Я пас ягнята за селом,
Чи то так сонечко сияло,
Чи так мені чого було, —
Мені так любо — любо стало,
Неваче в Бога...
Уже прокликали до паю,
А я собі у буряні
Молю ся Богу; і не знаю,
Чого маленькому мені
Тоді так приязно молилось?
Чого так весело було?
Господнє небо і село,
Ягня здаєтця, веселилось,
І сонце гріло, — не пекло.

(Кобз. II, 7.)

Бридня! а й досі, як згадаю,
То серце плаче та болять:
Чому Господь не дав дожити
Малого віку у тім раю!

(V. II, 8.)

Понад Україну Шевченко не бачить нічого красшого:

І виріє я на чужині,
Й сивію в чужому краї;
Та одному мені
Здаєтця, кращого немає
Нічого в Бога, як Дніпро,
Та наша славная Україна.

(VI, 28.)

Або знова прекрасну картину вечера находимо в поезії «Вечір»:

Садок вишневий коло хати;
Хрусті над вишнями гудуть...
Плугаторі з плугами йдуть;
Сьпівають, ідучи дівчата,
А матери вечерять ждуть.
Сімя вечера коло хати, —
Вечірня зіронька встає, —
Дочка вечерять подає;
А мати хоче научати,
Так соловейко не дає.
Поклала мати коло хати
Маленьких діточок своїх;
Сама заснула коло їх;
Затихло все... тільки дівчата
Та соловейко не затих.

(I, 175—6.)

(Дальше буде).

чини. Державний устрій полягає на взаємності, а доказ сего дадуть Поляки при нарадах над інвестиційним законом. Вкінці прилучає ся до внесена пос. Шікера, щоби предложене передати комісії з 37 членів.

В голосованню прийнято се внесенє і приступлено до першого читання *інвестиційного закону*. Перший прийшов до голоєу пос. Форманек, Молодочех, який виступає против закона, бо він накладає на Чехи великі тягарі без наділення рівночасно відповідними користями. Сторонництво бесідника не має довіря до теперішнього правительства і не хоче на такий довгий ряд літ ухвалювати таких великих видатків.

На с'їм замкнено дискусію, а президент палати гр. Фетер відповідав на деякі інтерпеляції, зазначивши наперед, що задля їх великого числа, не може дати відповіді на всі, тим більше, що кожда з них потребує справдженя і доходжень. З черги наступив вибір конституційної комісії, а потім замкнено засіданє, назначаючи слідуєче на завтра в полудне.

НОВИНКИ.

— **Календар.** В п'ятницю: гр.-кат. Теодота; рим.-кат. Лонгіна. — В суботу: гр.-кат. Евтропія, Зенона; рим.-кат. Любина.

— **Тарасові обходи.** Ві в'торняк дня 26. с. м. о 8. год. вечером відбудуть в Тернополі в сали «Сокола» ввечерніці заходом народно-руських товариств. По ввечерніці буде комерс устроєний кружком Пань, в цілі призьбрана фондів на «Дівочий інститут».

— **3 товариства „Просьвіта“ у Львові.** В місяці лютім Головний Виділ на чотирох засіданях в днях 5, 13, 19. і 26. лютого під проводом заступника голови д-ра К. Левицького полагодив між иньшими отсі справи: 1) Редакторови видавництва п. Борковскому уділено довшу відпустку, а заступство переняв др. Ів. Франко. 2) За місяць марець с. р. рішено видати книжочку Грінченкової «Про Лівкольна» а за місяці цвітень і май с. р. книжочки Л. Цегельського «Дві рускі народности», котру наділено премією з фонду Стефана Дубравського в сумі 180 корон. За місяць червень с. р. має вийти книжочка про Кониського, владжена д-ром Франком. 3) Справу видавництва календаря на рік 1902 полагоджено в той спосіб, що редакцію части літературної припоручено д-ру Франкови, а п. К. Паньківському редакцію части інформаційної, господарської та календарської; описля прийнято також плян цілого календаря, предложений п. Паньківським і рішено печатати календар в 13.000 примірниках. 4) Принято до відомости, що І. загальні збори філії на повіт Рудки, основаної заходом о. Стефана Опішкевича, відбудуть ся в Комарні дня 7. марця с. р. та рішено вислати на ті збори п. В. Короля з відчитом і припоручено єму закупити відповідні премії господарські (головно насіння) до висоти загальної квоти 50 корон. 5) Принято до відомости завідомлення про загальні збори філії в Тернополі і в Самборі, котрій призначено 20 корон на кошті тих зборів. 6) Рішено понаглити письмами всі філії, які доси сего не зробили, щоби прислали справозданє за рік минулий. 7) Принято до відомости справозданє з отвореня читальні «Просьвіти» в Новім Селі коло Куликова та із загальних зборів 22 иньших читалень. 8) Рішено понаглити відозвою в «Свободі» всі читальні, щоби прислали річне справозданє. 9) Принято письмо української академічної львівської молодіжи, що хоче устроювати ввечерніці в честь Т. Шевченка в читальнях «Просьвіти» повіту львівського та припоручено філії львівській заняти ся тою справою. 10) Стипендією ім. Франца Фронца в сумі 180 корон наділено Теодора Вергуна, ученика ІV. клася гімна. в Перемишлі, що описля п. к. Намісництво приймало до відомости. 11) Акт основний запомогового фонду о. крил. д-ра Івана Гробельського, підписаний основателем, переняв Головний Виділ в свій заряд, а відпис сего акту уділено Консисторії в Перемишлі і читальні «Просьвіти» в Порохнику. 12) Принято до відомости, що ц. к. суд повітовий в Скалаті прийняв до відомости зреченє товариства «Просьвіти» з запису бл. п. Самеона Квизимовича в Жеребках шляхотських. 13) Рішено видати новий наклад членських грамот в 3.000 примірниках. 14) На прозьбу Виділу Руского Товариства педагогічного уділено запомогу на женську школу виділову в сумі 100 корон. 15) Принято до відомости плян ілюстрації читалень «Просьвіти» предложений п. В. Королем по місяць червень включно, іменно на повіти Богородчани, Скалат, Теревовля і Підгайці. 16) Принято 214 нових членів.

— **Місячник «Freedom».** Дня 12. і 18. лютого с. р. в'їхали ся в Пітсбург в півн. Америці представителі американської преси трех народів Поляків, Русинів і Литвинів та порішили спільно видавати місячник «Freedom» в англійській мові.

Задачею сего місячника — як доносить амер. «Свобода» — буде боронити інтересів угнетених народів, замешкалих в Росії, Німеччині і Австрії, а головно Литвинів, Поляків і Русинів, інтересів так народно-політичних як і економічних. На удержанє видавництва мають складати Поляки по 30 доларів місячно, Литвини по 25 дол., а Русини по 20 дол. Перше число має вийти найдалше до 3 місяців. До редакційного комітету увійшли з Русинів оо. Іван Ардан і Ант. Бончевський.

— **Mađry Polak po szkodzie.** Треба було, щоби аж гамбурска поліція викрила мальверзації у львівським магістраті, арештуючи секретаря Новіцького, за яким тут у Львові ніхто не шукав, бо він поїхав собі за легальною відпусткою. Та аж тепер прокинула ся польська праса зі сну і бачить теє, на що перше мала замкнені очі. Про сию господарку львівського магістрату пише краківський *Szaz*:

«Недавно кілька разів появляли ся по двениках вісти, що магістратські акти езекуційні находжено в каналах, ніби припадково викинені. В двениках писано тоді, що то якогось збитка виправив один урядник другому. Але збитки ті зачинають інакше виглядати у світлі цифр. Здає ся, що відкриті недавно надужитя Новіцького будуть лише малозначним епізодом в справі магістратської господарки і що зникнуть в прирівнаню до неладу і корупції, які від літ панують в податковій аґенді магістрату. Спосіб, як тая власть в припорученім обемі ділання стягає податки, дає такий образ нездарности і злої волі, що справа стає на жаль новим звеном в ряді львівських скандалів. Загледі безпосередні податки — без додатків — виносять у Львові в минулім році над 3 мільйони корон, а з додатками до 7 мільйонів! Але не високість залеглости є найсумнішою річею в сій справі; сумніше є те, хто то залагає з податками, кого то магістрат не езекує. Хто небудь має більший вплив в громаді і може яким способом наляти магістратови сала за шкіру, а не хоче добровільно платити податків, той не потребує бояти ся езекуції. Передовеім не вільно езекувати радних міських, з котрих більше ніж половина дуже значно залагає з податками. Отже є у Львові люди, що від 24 літ не платять жадного податку; в радні міські, що залагають з десятками тисяч корон податків. Можна сказати, що переважно лише ті радні платять податки, котрим податок відтягають від платні, отже професори, урядники, банкові функціонарі».

— **Підроблені паперові 20-коронівки** появили ся на Угорщині. Дирекция австро-угорського Банку в Дебречині перехопила дві такі бумажки, досить незручно мальовані. Легко їх пізнати, коли приглянуть ся їм докладніше. За фальшивниками слідити поліція, але поки-що ті, що орудують грішми, мусять добре вважати, аби не статись жертвою ошуканьства.

— **Іменованє.** Цісар іменував приватного доцента львівського університета д-ра Йосифа Семірадського надзвичайним професором геології на тім самім університеті.

— **3 Харкова.** «Харківські губерні. Відом.» доносять, що перед тамошнім судом рішала ся оноді справа студентів університету: Закревського, Шашликова і Замковського, обжалованих за підбурюванє до розрухи. Справа представляє ся так: Дня 1. грудня м. р. обходжено 20-літній ювілей часописи «Южний Край». Перед редакцією зібрали ся товпи народа, а між иньшими було до 400 студентів. З товпи посилаєсь нараз каміне в вікна редакції. Поліція арештувала кількох студентів, а між иньшими і трех згаданих. На днях відбула ся судова розправа, на якій увільнено всіх обжалованих.

— **Ювілей білгородського полку.** Російський 35. полк драгонів, якого властителем є наш монарх Франц Йосиф I, обходить сего року 200-літній ювілей свого заснованя. З сєї нагоди офіцери полку приготовляють альбом з фотографіями всіх бувших і живучих офіцирів сего полку та вручать єго нашому цісареві. Згаданий полк стаціонований в Проскурові подільської губернії.

— **Вагон-книгарня.** Одна з варшавських книгарень внесла поданє до дирекції надвислянської залізничі о дозвіл за знижену ціну причіпляти до поїздів один вагон з рухомою книгарнею. В книгарні продавали би ся всі найновіші періодичні виданя, книжки і часописи. Ся новість придала би ся також у нас в східній Галичині, якби так яка руска книгарня хотіла взяти ся до сего діла. Вагон-книгарня м'їг би стояти по кілька днів на одній стації і доставчувати книшок доокресному населеню. Про приїзд і відїзд вагона могли би доносити часописи кілька днів наперед.

— **Гроші все можуть.** В державі Місісіпі засуджено одного мурина на смерть за те, що замордував свою наречену. Єго оборонець всіми силами старав ся, щоби кару смерти перемінено муринови на доживнену в'язницю. Колиж побачив, що єго оборона не робить корисного вражіня на судіїв, то промовив на останку так: «мій клієнт має днесь 30 літ і після обчисленя може ще жити що найменше 20 літ. Перемінив-

ши кару смерти на доживнену в'язницю, він може працювати з хісном для держави ще 20 літ яко державний арештант. Якби кожного року він обробив тільки 5 моргів бавовни після теперішньої ціни 500 доларів, то за 20 літ він випродує бавовни за 10 тисяч доларів, в чім лежить величезна користь для держави». Сей аргумент любимцем всемогучого доляра — видно — сподобав ся, бо справу відослано до вишшого суду.

— **Молоканє.** релігійна секта в Росії, хоче покинути благословенну Росію і батюшку-царя та вивандрувати в Америку. Секта Молоканів числить над 50 тисяч душ і мешкає в землі Закавказкій в губерніях: Тифліс, Єлизаветполь, Баку і Карс. Релігійний гнет, переслідованя, податки і високий чинш за землю (бо Молоканє суть взірцевими рільниками) спонукали їх до того, що в с'їчні б. р. подали прозьбу до царя, щоби позволив їм забратись в Америку, як свого часу Духоборцям.

— **Щастє в нещастю.** При улиці Маццінґо в Римі стала ся слідуєча пригода, котра в цілім місті зробила велике вражінє. На найвишнім поверсі семиповерхової каменіці виглядала з вікна виходячого на подвірє 9-літна дівчинка Анїтка Капуто, разом з другими членами своєї родини і слухала музики, яка доходила до них з улиці. Дівчинка висунула ся занадто наперед, стратила рівновагу і упала в долину. На єї щастє на висоті шестого поверха був розтягнений впоперек через подвірє дрїт, на котрім вішано білє. Дівчина падаючи мала на стілько притомности, що вхопила ся дрота обома руками. Дрїт урвав ся, але дівчина держала ся міцно коротшого єго кінця і летіла тепер зкоса в долину, а від того розмаху влетіла просто у отверте вікно на пятім поверсі і на паню, котра стояла там коло вікна. Пані зі страху мало що не змерла, але дівчині не стало ся нічого. Коли єї завезли до шпиталю, гадаючи, що їй може щось стало ся, показало ся, що дівчина анї не покалічила ся, анї не дістала ніякого розстрою нервового. Коли єї спитали, що з нею діяло ся, она відповіла: «Я не мала часу думати, що зі мною діяло ся».

— **Історія шлюбного перстеня.** Вже в давних часах перед Рождеством Христовим невільники, котрим пани дарували волю, діставали від них на памятку залізний перстєнь, зроблений з ланцуха, котрий передше нераз добре дав ся їм в знаки. Звичайно ношено перстєнь на четвертім пальці лівой руки, а се тому, бо думаю, що в тім четвертім пальці находить ся головна жила, котра просто веде до серця. Описля жених з нареченою мільяні ся залізними перстенями на знак вірности і сильної любови. Після жидівського талмуду мав Адам мати два перстені, один «за бутя» а другий «пам'яті». — Като мав на своїм перстені вирити слова: «тільки одного приятеля а ніодного неприятеля». Цісар римський Тиберий призначив був велику кару на тих, що не знали шанувати перстенів. Так як перстєнь в давнині означав приязнь і вірність, так само і в нинішних часах перстєнь шлюбний є ознакою сполученя і взаємности двох осіб.

— **Під берегом пропасти.** В найбурскім кантоні в Швайцарії в хороній долині Травезу лежить мала місцевість того самого назвища. Над селом вносять ся стрімка гора, підкопана зі всіх сторін камінярами. Наслідки лихої господарки при копаню каміня, показали ся перед кількома днями. Гора, обему звиж мільона кубічних метрів, цукла, а глухий грім задудів над долиною. Геології не віщують сій горі дового віку, а тим самим місцевість є zagrożена.

— **Малий Трансваль** находить ся в губерніях волинській і гродненській в Росії. В двох місцевостях живе около 500 т. зв. Боєрів. Населенє називає себе Голандцями, бо прибуло з Голандії. Всі черти, якими відзначають ся полуднево-африканські Боєри, мають також і російські Боєри: живуть на фармах, носять «боєрські» капелюхи, пильно читають біблію, є роботящі і так само, як їх братя в Африці, ненавидять Англіїців.

— **Княжна Монако** вернула недавно домів з Парижа і здавало ся, що погодить ся зі своїм мужем. Аж оноді, коли єї муж мав приїхати, княжна пропала десь в ночі, а всяка вість про ню загинула. Зі сего видно, що відносини между супругами не поправили ся.

— **Шляхта в Персії.** Перський шах підчас своєї подорожи по Європі укладав пляни реформ, які має завести в Персії. Тимчасом по своїм повороті шах заграв в назадницьку дутку. Забагло єя єму мати шляхту у своїй державі. Француский геральдик Гепекін одержав запросини від шаха, аби зладив студию про поступенний розвій шляхти в Європі і предложив студию в як в найкоротшій часі. — Доси титулі і привілеї великих панів в Персії не були постійні, а шах м'їг їх кождої хвилі відобрати.

— **Гумористичний кутик.**
Фірманови від трамваю.
Не нарікай на свою долю бідний фірманє від трамваю: миж-усі їздимо тільки там і назад !..

Львівська натура.

Не бою ся сего, що зроблю, але бою ся того, — що я не зроблю.

Едвард VII.

Король Едвард був завжди добродійним і скорим до помочи ближнім. Раз, як князь Валлі, вертав пізною порою з гулянки разом зі своїм ад'ютантом, біля ліхтарні побачили п'яного чоловіка, який не міг перевести духу — так стогнав тяжко. Се зрушило принца і він дав розказ своєму товаришови:

— Підійть мільорде і захайте йому палець до горла. Се мені також завжди помагало.

Телеграми.

Монахів, 14. марця. Австрійський цісар виїхав вчора по 9. год. вечером особним поїздом до Відня. На залізничім дворці, освітленим величаво, працювали цісаря кн. регент Леопольд з родиною, австро-угорський посол гр. Зіх, достойники та численно зібрана публіка, яка видавала одушевлені оклики в честь цісаря.

Відень, 14. марця. Вчора конферували міністри Кербер, Бем-Баверк і Вітек з провідниками сторонництва в справі інвестиційного закону. Народи конференції, які будуть тривати ще і нині, держать ся в тайні.

Кольонія, 14. марця. Köln. Ztg. доносить з Царгорода, що 23 Болгарів, арештованих під закидом революційного заговора, як членів македонського комітету, засуджено на смерть і сейчас розстрілено.

Льондон, 14. марця. Вчора рано відбуло ся нагло скликане засіданє кабінетної ради. Як зачувати, обговорювано теперішній стан переговорів Кітшенера з Ботою.

Брукселя, 14. марця. Посол др. Лейде уповномочив співробітника Petit Bleu до заяви, що віцепрезидент Шальк Бургер не одержав жадних інструкцій що-до переговорів з Ботою, про які зрештою також президент Крігер нічо не знає.

ВІСТІ ЕКОНОМІЧНІ І СТАТИСТИЧНІ.

Рахунок Товариства взаїмного кредиту «Дністер» у Львові, стоваришенє зареєстрованого з обмеженою порукою, за місяць лютий 1901.

I. Стан довжний:

1. Удїли членів	74.177	кор. 70 сот.
2. Фонд резервовий	7.009	" 46 "
3. Спеціальна резерва	758	" 83 "

4. Вкладки щадничі:

а) стан на початку лютого 1901	800.748	к. 76 с.
б) вложило в лютім 108 стор.	55.909	к. 60 с.
разом	856.657	к. 36 с.
в) вняло в лютім 42 стор.	9.104	к. 10 с.
Стан з кінцем лютого	847.554	к. 26 с.
847.554	кор. 26 сот.	
5. Сальдо побраних процентів з днем 28. лютого 1901	16.877	" 22 "
6. Непіднята дивіденда за рік 1897, 1898 і 1899	2.451	" 83 "
7. На рахунку ріжних сторін	47	" 46 "
8. Резерва на оплаченє податку за р. 1900	600	" — "
9. Зиск з року попереднього	6.782	" 04 "
Сума	956.258	кор. 80 сот.

II. Стан чинний:

1. Позички удїлені:		
а) стан на початку лютого	772.696	к. 74 с.
б) удїлено в лютім 1901		
35 позич. на	21.700	к. — с.
разом	794.396	к. 74 с.
в) сплачено в лютім 1901	10.075	к. 90 с.
Стан з кінц. міс.	784.320	к. 84 с.
784.320	кор. 84 сот.	
2. Готівка в касі з 28. лютого 1901	5.173	" 74 "
3. Цінні папери фонду резервового і иньші	6.916	" — "
4. Цінні папери иньші	55.305	" — "
5. Кошти спору	88	" 22 "
6. В щадничі почтовій (оборот чековий)	4.333	" 84 "
7. В иньших товар. і банках	83.970	" 81 "
8. Рах. біж. з Тов. вз. об. Дністер	2.000	" — "
9. Рахунок біжучий з Банком краєвим	11.991	" — "
10. Сальдо коштів адміністрації	2.159	" 35 "
Сума	956.258	кор. 80 сот.

Членів прибуло 25, убуло 12, остає з кінцем лютого 1901 р. всіх членів 1875 з 1949 декларованими удїлами в сумі 97.450 корон.

Стопа процентова від вкладок 4%, від позичок удїлованих з провізією на кошти адміністрації 6 1/2 %.

COLOSSEUM Ernesta Thorna,
у Львові, в пасажи „ГЕРМАНА“ ул. Сонішна.
Програма від 1. до 15. марта 1901.
При співучасті військової музики 80 п. п.
Найновіші сензації.

1. Manuela i Rudesindo Roche зі своїми 12 сибірськими вовками, випроваджені з центральної клітки. 2. Трупа Manello-Marnitz, акробати на голові на кружляючій ся глобі. 3. The Auer's, парискі шматярі, новість нігде не бачена. 4. The Trilby's, шалений терцет. 5. Franzis Gerard, незрівняний і ніким не перевищений еквілібрист. 6. Сестри Nogana зі своїми какаду-папугаями, 50 птиць, арами та голубами. 7. Edgar Jones, найкомічнійший зі всіх муринських ексцентриків. 8. Rudno Jngar. 9. The Marius, комічно-ексцентричний акт на реку. 10. 3 Golondrinas, народні танці. 11. Loba Franke, субретка. — Початок о 8. год. вечером.

Що дня велике представленє. В неділю і свята два представленя. Що п'ятниці High Life представленє. Білети вчаснійше можна замовляти і набути в конторі Пльона, при ул. Кароля Людвика у Львові.

Colosseum oprire 12 газowymi печами.

Дешевим і гарним дарунком

при всяких нагодах,

яко гарна прикраса комнат

Картини: Верещагіна, Шевченко в домівині і Сластьона, Шевченкова могила.

Можна дістати через адміністрацію „Руслана“ з пересилкою за 1 кор. 60 сот.

З ЖИВОГО І МЕРТВОГО

новелі

Евгена Мандичевського

дістати можна в руских книгарнях

і у автора

площа Академічна ч. 4. II. поверх, по ціні 1 кор. за брошурований і 1 к. 30 сот. за оправлений примірник.

Розклад поїздів залізничих обовязуючий від 1-го мая 1900.

(Приїзд і відїзд поданий після часу середно-європейського).

Поїзд		до Львова		Поїзд		зі Львова	
посп.	особ.			посп.	особ.		
п'рвходить о годині				відходить о годині			
1:35	6:10	з	Кракова, Берліна, Варшави, Відня	2:08	6:25	до	Лавочного (Муняча, Пешту) (Борислава до Підволочиск (Київ) Бродів дв. головний
	6:20	з	Чернівців (Іцкан, Галапу), Станиславова		6:30	до	Підволочиск (Київ) Бродів дв. Підзамче
	6:46	з	Брухович, щод. від 13. мая до 16. вер. вк. Янова		6:43	до	Станиславова, Підвисокого, Потутор
	7:45	з	Янова		6:35	до	Станиславова, Підвисокого, Потутор
	7:40	з	Тернополя, Бродів на дв. Підзамче	8:30	8:40	до	Кракова (Відня, Варшави), Стружа
	8:00	з	Тернополя, Бродів на дв. головний	2:55	2:55	до	Скольного, до Лавочного (1. амп. до 15. вер. до Янова
	8:05	з	Лавочного (Пешту) Калуща, Стрия		9:00	до	Скольного, до Лавочного (1. амп. до 15. вер. до Янова
	8:15	з	Сокаля, Рава рускої		9:15	до	Янова
	8:50	з	Кракова, Відня, Варшави, Пешту ч. Пер.		9:25	до	Підволочиск, Бродів, Гусятина дв. Під.
	11:45	з	Ядослава і Любачова		9:42	до	Підволочиск, Бродів, Гусятина дв. Під.
	11:55	зі	Станиславова (Кересмезе, Потутор)	2:55	9:55	до	Чернівців, Станиславова
	12:55	з	Янова		10:20	до	Сокаля, Беація, Рава рускої і Любачова
	1:15	зі	Скольного, Стрия, а в Лавочного від 1. черв. до 15. вер.		1:25	до	Янова від 1. мая до 15. вересня в неділі і свята
	3:14	з	Брухович (13. мая до 16. вер. в нед. і св. в Підволочиск (Київ) Бродів на дв. Під.		2:15	до	Брухович від 13. мая до 15. вересня в неділі і свята
2:20	5:17	з	Підволочиск (Київ) Бродів на дв. Під.		3:05	до	Стрия, Скольного від 1. мая до 30. вер.
2:35	5:40	з	" " на дв. голов.		3:15	до	Янова щоденно від 13. мая до 16. вер.
	5:45	з	Кракова		3:26	до	Брухович щод. від 1. мая до 16. вер.
1:45	5:55	з	Чернівців, Іцкан		3:30	до	Яшева, Хирова, Любачова
	6:00	з	Сокаля, Беація і Любачова				
Ніч							
8:40	7:24	з	Брухович (13. мая до 16. вер. в нед. і св.)		6:10	до	Станиславова
2:31	8:28	з	Янова (від 1. мая до 15. вер. в нед. і св.)		6:13	до	Янова від 1. мая до 15. вер. т. в дві б. а від 16. вер. до 30. марта 1901 щоденно
12:20	8:50	з	Брухович від 13. мая до 16. вересня щод.	12:40	6:30	до	Кракова (Відня, Берліна, Варшави)
	9:23	з	Янова щоденно від 1. мая до 15. вер.		6:50	до	Лавочного (Муняча, Пешту) Калуща
	9:45	з	Кракова (Відня, Берліна), Яска, Розадова		7:10	до	Тернополя дворець головний
	10:00	з	Чернівців, Букарешту, Гусятина, Потутор		7:33	до	" " дворець Підзамче
	10:15	з	Лавочного (Пешту) Хирова		7:25	до	Сокаля і Рава рускої
	10:12	з	Підволочиск (Київ), Бродів на дв. Під.		7:48	до	Брухович (13. мая до 16. в р. в нед. і св.)
	10:30	з	" " на дв. голов.		9:12	до	Янова від 1. мая до 15. вересня
	12:05	зі	Стрия, зі Скольного від 1. мая до 30. вер.		10:40	до	Чернівців і Іцкан
	3:12	з	Підволочиск на дворець Підзамче		10:50	до	Кракова, Відня, Варшави
	3:35	з	" " на дворець головний		11:00	до	Підволочиск, Бродів дв. голов.

ЗАМІТКА: Пера нічна числить ся від 6 години вечером до 5 години 59 минут рано.

Час середно-європейскій рівнить ся від часу львівського о 36 минут, а іменно 12 год. часу середно-європейського = 12 год. 36 мін. часу львівського. — Бюро інформаційне ц. к. залізнич. держ. (Львів, ул. Крайських ч. 5) удїляє поясненє в справахє ліанє чих, продає білети великого рода і розклади аді.